

SAOPŠTENJE 48/2022

Datum objave:
 14.4.2022.

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar – Decembar 2021.

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar - decembar 2021. godine, prema konačnim podacima iznosila je 2 942,2 miliona eura, što ukazuje na rast od 19,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 437,1 miliona eura, a **uvoz** 2 505,1 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 19,4%, a uvoz veći za 19,0%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 17,4% i ista je u odnosu na isti period prethodne godine.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljeni **Proizvodi svrstani po materijalu (sektor 6)** u iznosu od 101,6 miliona eura (koje čine: Obojeni metali – 81,8 mil. eura, Gvožđe i čelik– 6,7 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 513,4 miliona eura (koje čine: Drumska vozila–147,8 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji – 107,6 mil.eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (107,3 mil. eura), Švajcarska (50,7 mil. eura) i Bosna i Hercegovina (33,4 mil.eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (500,9 mil. eura), Kina (245,2 mil. eura) i Njemačka (231,2 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

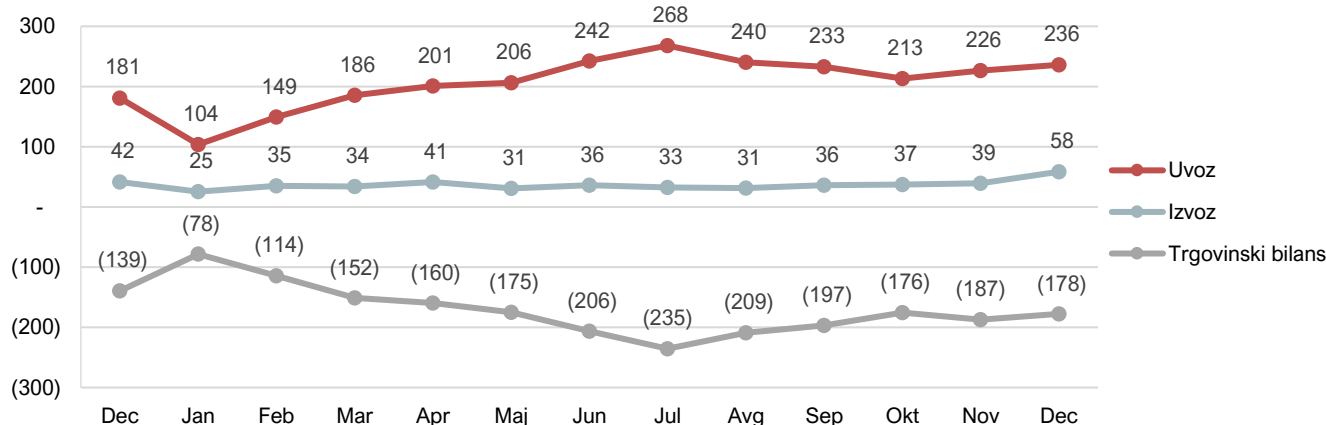

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

PERIOD	UVOZ		IZVOZ		SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA		TRGOVINSKI BILANS	
					2020		2021	
Januar	138 807	31 233	170 040	-107 574				
Februar	191 250	29 939	221 189	-161 310				
Mart	205 152	27 419	232 571	-177 733				
April	151 434	25 693	177 127	-125 740				
Maj	160 531	18 792	179 323	-141 739				
Jun	192 536	34 786	227 322	-157 749				
Jul	180 507	32 113	212 620	-148 395				
Avgust	164 878	30 739	195 618	-134 139				
Septembar	179 620	23 838	203 458	-155 782				
Oktober	186 945	32 064	219 010	-154 881				
Novembar	172 008	37 893	209 901	-134 115				
Decembar	181 502	41 618	223 119	-139 884				
Januar	103 751	25 318	129 070	-78 433				
Februar	149 184	34 901	184 086	-114 283				
Mart	185 514	34 195	219 708	-151 319				
April	200 897	41 380	242 277	-159 516				
Maj	205 981	30 810	236 791	-175 172				
Jun	242 264	35 928	278 192	-206 336				
Jul	268 113	32 620	300 733	-235 494				
Avgust	240 368	31 095	271 463	-209 274				
Septembar	233 048	35 873	268 921	-197 175				
Oktober	213 092	37 317	250 409	-175 775				
Novembar	226 545	39 178	265 723	-187 367				
Decembar	236 356	58 431	294 786	-177 925				

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan - Dec 2020		Jan - Dec 2021		Jan - Dec 2020		Jan - Dec 2021		Jan - Dec 2020	Jan - Dec 2021
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	2 105 170	100,0	2 505 115	100,0	366 128	100,0	437 045	-1 739 042	-2 068 069
Evropa	81,9	1 723 159	82,8	2 073 368	90,5	331 435	94,1	411 091	-1 391 698	-1 662 276
EU-27	44,1	929 418	45,7	1 144 356	37,6	137 707	31,1	136 103	-791 710	-1 008 253
CEFTA ²	28,8	606 694	28,5	713 493	45,1	165 074	43,2	188 844	-441 620	-524 649
Afrika	0,3	7 325	0,4	9 359	1,2	4 379	1,3	5 759	-2 946	-3 600
Azija	15,0	316 025	14,2	355 763	7,4	27 123	3,5	15 448	-288 902	-340 315
Amerika	2,7	57 850	2,6	65 578	0,8	3 097	1,1	4 619	-54 753	-60 959
Okeanija	0,0	811	0,0	1 047	0,0	93	0,0	127	-718	-920
SAD	1,5	31 955	1,2	29 752	0,6	2 164	0,7	2 907	-29 791	-26 846
Kina	10,4	218 000	9,8	245 181	6,0	22 136	1,3	5 683	-195 863	-239 498
Rusija	0,4	9 298	0,4	10 596	0,4	1 406	0,5	2 348	-7 892	-8 247
Švajcarska	1,9	40 041	2,1	53 378	2,1	7 836	11,6	50 666	-32 205	-2 711
Japan	0,8	17 125	0,6	16 049	0,1	360	0,0	175	-16 765	-15 874
Turska	5,2	108 462	4,4	110 640	3,7	13 477	5,5	24 180	-94 985	-86 460
Brazil	0,4	8 372	0,5	11 929	0,0	11	0,0	15	-8 361	-11 914
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,9	19 421	0,9	22 424	0,9	3 346	0,3	1 389	-16 075	-21 035

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan - Dec 2020	Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2020	Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2020	Jan - Dec 2021
SVIJET	2 105 170	2 505 115	366 128	437 045	-1 739 042	-2 068 069
EU-27⁴	929 418	1 144 356	137 707	136 103	-791 710	-1 008 253
Austrija	41 068	34 829	10 625	2 115	-30 443	-32 714
Belgija	17 575	23 349	402	434	-17 173	-22 915
Bugarska	11 300	15 195	458	820	-10 842	-14 374
Češka	23 789	32 091	11 524	11 237	-12 265	-20 855
Danska	7 270	11 136	748	697	-6 522	-10 439
Estonija	341	447	41	432	-300	-16
Finska	2 857	3 326	9	3	-2 848	-3 323
Francuska	44 242	48 528	597	2 187	-43 645	-46 342
Grčka	91 615	148 487	4 340	11 208	-87 275	-137 279
Holandija	39 661	49 183	2 186	1 552	-37 476	-47 630
Irska	5 736	23 032	6	9	-5 730	-23 023
Italija	134 557	155 500	10 172	25 293	-124 385	-130 207
Kipar	279	241	146	333	-133	92
Letonija	713	974	1	11	-712	-963
Litvanija	1 186	1 035	49	4	-1 137	-1 032
Luksemburg	569	550	203	3 753	-365	3 203
Mađarska	21 879	24 368	22 513	6 540	635	-17 828
Malta	7	15	877	807	870	791
Njemačka	204 073	231 157	17 279	20 311	-186 794	-210 846
Poljska	37 888	43 966	12 086	15 163	-25 803	-28 803
Portugalija	2 677	3 881	2	12	-2 675	-3 869
Hrvatska	114 963	138 136	2 959	3 702	-112 004	-134 435
Rumunija	21 640	30 277	1 157	547	-20 484	-29 730
Slovačka	6 255	8 000	196	899	-6 059	-7 101
Slovenija	40 750	46 218	35 832	22 017	-4 918	-24 201
Španija	43 673	53 804	931	3 761	-42 742	-50 043
Švedska	12 854	16 631	2 368	2 257	-10 485	-14 374
CEFTA	606 694	713 493	165 074	188 844	-441 620	-524 649
Albanija	39 726	42 783	12 969	19 954	-26 757	-22 829
Bosna i Hercegovina	119 352	128 895	22 364	33 386	-96 988	-95 510
Moldavija	336	325	38	0	-298	-325
Sjeverna Makedonija	25 708	31 835	5 117	4 661	-20 591	-27 174
Srbija	414 899	500 910	100 997	107 291	-313 902	-393 619
Kosovo	6 674	8 745	23 589	23 552	16 916	14 807
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	569 058	647 265	63 346	112 098	-505 712	-535 167

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Dec 2020	Jan - Dec 2021	Jan-Dec 2021 Jan-Dec 2020	Jan - Dec 2020	Jan - Dec 2021	Jan-Dec 2021 Jan-Dec 2020
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	2 105 170	2 505 115	119,0	366 128	437 045	119,4
0 Hrana i žive životinje	394 854	479 438	121,4	28 634	32 981	115,2
00 Žive životinje	24 254	30 978	127,7	692	94	13,6
01 Meso i prerada mesa	89 439	101 632	113,6	15 530	17 520	112,8
02 Mliječni proizvodi i jaja	43 097	54 774	127,1	152	176	115,5
03 Ribe i prerađevine od ribe	10 503	18 522	176,3	115	123	107,2
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	60 691	72 429	119,3	527	981	186,1
05 Povrće i voće	61 996	71 980	116,1	7 524	9 422	125,2
06 Šećer proizvodi od šećera i med	9 522	11 743	123,3	78	97	124,6
07 Kafa čaj kakao i začini	30 426	38 006	124,9	2 264	3 445	152,2
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	22 023	26 825	121,8	1 427	884	61,9
09 Razni proizvodi za ishranu	42 904	52 550	122,5	326	239	73,3
1 Piće i duvan	60 293	88 843	147,4	19 081	24 640	129,1
11 Pića	46 515	68 291	146,8	15 128	16 939	112,0
12 Duvan i proizvodi od duvana	13 778	20 552	149,2	3 953	7 701	194,8
2 Sirove materije sem goriva	41 674	50 800	121,9	81 233	101 071	124,4
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 556	2 188	140,7
22 Uljano sjeme i plodovi	1 766	2 202	124,7	14	29	203,6
23 Sirovi kaučuk	133	194	146,0	2	3	150,0
24 Pluta i drvo	5 747	5 238	91,1	30 000	35 139	117,1
25 Celuloza i otpaci od hartije	27	30	109,9	750	1 342	178,9
26 Tekstilana vlakna i otpaci	502	564	112,4	30	230	300 ¹
27 Sirova đubriva i minerali	3 798	5 930	156,1	1 526	2 010	131,7
28 Mineralne rude i otpaci metala	20 879	25 685	123,0	46 478	58 962	126,9
29 Životinjske i biljne sirove materije	8 823	10 957	124,2	876	1 168	133,4
3 Mineralna goriva i maziva	166 583	284 314	170,7	59 718	80 882	135,4
32 Kameni ugalj koks i briketi	901	6 760	300 ¹	4 408	6 860	155,6
33 Nafta i naftni derivati	117 518	195 418	166,3	5 585	9 879	176,9
34 Gas prirodni i industrijski	7 393	11 734	158,7	1	1	100,0
35 Električna enegrija	40 772	70 403	172,7	49 723	64 142	129,0
4 Životinjska i biljna ulja i masti	12 251	18 846	153,8	536	817	152,5
41 Životinjska ulja i masti	497	599	120,5	344	543	158,1
42 Čvrste biljne masti i ulja	11 681	18 162	155,5	127	158	124,5
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	73	86	117,3	65	116	177,8
5 Hemijski proizvodi	271 642	329 006	121,1	30 432	29 811	98,0
51 Organski hemijski proizvodi	2 315	3 538	152,9	59	52	88,8
52 Neorganski hemijski proizvodi	4 698	4 337	92,3	1 381	1 650	119,4
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	28 091	29 205	104,0	99	73	73,3
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	116 377	154 814	133,0	24 086	22 867	94,9
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	47 782	53 704	112,4	2 397	2 063	86,1
56 Đubriva (osim sirovih)	2 660	3 033	114,0	3	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	3 864	6 403	165,7	65	324	300 ¹
58 Plastične mase u ostalim oblicima	31 345	34 314	109,5	1 392	1 020	73,3
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	34 510	39 658	114,9	949	1 762	185,7

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Dec 2020	Jan - Dec 2021	Jan-Dec 2021 Jan-Dec 2020	Jan - Dec 2020	Jan - Dec 2021	Jan-Dec 2021 Jan-Dec 2020
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	371 511	409 732	110,3	77 919	101 603	130,4
61 Koža proizvodi od kože i krzna	233	346	148,7	24	102	300 ¹
62 Proizvodi od kaučuka	19 089	22 097	115,8	44	107	243,0
63 Proizvodi od plute i drveta	26 001	28 488	109,6	1 599	2 401	150,2
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	31 603	37 095	117,4	431	1 056	245,1
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	23 920	23 154	96,8	886	429	48,4
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	99 876	93 603	93,7	2 255	3 799	168,4
67 Gvožđe i čelik	55 923	76 014	135,9	12 765	6 723	52,7
68 Obojeni metali	17 026	28 408	166,9	56 291	81 800	145,3
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	97 841	100 525	102,7	3 624	5 186	143,1
7 Mašine i transportni uređaji	485 015	513 386	105,8	37 639	46 304	123,0
71 Pogonske mašine i uređaji	9 325	9 195	98,6	476	468	98,2
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	47 458	45 905	96,7	5 455	12 628	231,5
73 Mašine za obradu metala	4 828	3 906	80,9	141	483	300 ¹
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	89 046	87 009	97,7	10 752	11 073	103,0
75 Kancelarijske mašine i za AOP	26 775	26 140	97,6	470	582	123,9
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	67 744	61 265	90,4	3 248	4 351	134,0
77 Električne mašine aparati i uređaji	110 672	107 611	97,2	3 498	5 714	163,3
78 Drumska vozila	122 209	147 770	120,9	11 814	9 427	79,8
79 Ostala transportna sredstva i opreme	6 959	24 584	300 ¹	1 786	1 579	88,4
8 Razni gotovi proizvodi	297 378	330 667	111,2	22 937	18 936	82,6
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	22 135	18 557	83,8	394	264	67,1
82 Namještaj i djelovi	50 099	53 807	107,4	1 578	1 916	121,4
83 Predmeti za putovanja	5 841	7 677	131,4	131	499	300 ¹
84 Odjeća	66 546	80 999	121,7	2 034	2 322	114,2
85 Obuća	29 859	32 037	107,3	526	546	103,9
87 Naučni i kontrolni instrumenti	25 306	22 446	88,7	1 892	2 387	126,2
88 Fotoaparati časovnici	8 006	11 238	140,4	908	233	25,6
89 Razni gotovi proizvodi	89 586	103 905	116,0	15 474	10 769	69,6
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	3 970	83	2,1	8 000	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Dec 2020	Jan - Dec 2021	Jan-Dec 2021 Jan-Dec 2020	Jan - Dec 2020	Jan - Dec 2021	Jan-Dec 2021 Jan-Dec 2020
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	2 105 170	2 505 115	119,0	366 128	437 045	119,4
I Žive životinje i životinjski proizvodi	140 047	173 629	124,0	10 740	13 224	123,1
II Povrće	93 676	107 157	114,4	8 585	11 136	129,7
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	13 873	21 348	153,9	192	277	144,2
IV Pripremljena hrana pića duvan	230 975	298 466	129,2	29 626	34 999	118,1
V Mineralni proizvodi	205 676	320 057	155,6	94 341	106 611	113,0
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	259 274	315 204	121,6	29 018	28 504	98,2
VII Plastika guma i proizvodi od gume	89 398	103 712	116,0	3 671	3 659	99,7
VIII Sirove kože koža i krzno	7 552	9 015	119,4	1 899	2 889	152,2
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	31 901	33 999	106,6	31 602	37 542	118,8
X Materijali i proizvodi papirne industrije	34 927	39 981	114,5	3 680	5 513	149,8
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	84 625	98 928	116,9	2 732	2 849	104,3
XII Obuća kape i modni dodaci	32 459	34 878	107,5	564	587	104,1
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	66 937	66 443	99,3	2 276	3 810	167,4
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	6 817	3 205	47,0	13 805	802	5,8
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	172 218	208 135	120,9	86 087	128 869	149,7
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	353 986	337 450	95,3	24 172	35 282	146,0
XVII Vozila i prateća transportna oprema	139 137	175 718	126,3	13 785	11 265	81,7
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	38 858	40 163	103,4	2 999	2 936	97,9
XIX Oružje i municija	3 631	9 773	269,2	2 976	2 722	91,5
XX Razni proizvodi	99 122	107 677	108,6	3 354	3 518	104,9
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	81	177	219,3	27	51	187,9

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava – sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre – podgrupu a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)